ČESKÝ METROLOGICKÝ INSTITUT

Okružní 31, 638 00 Brno
legmet@cmi.cz
+420 545 555 414

VIEŠASIS DEKRETAS

Čekijos metrologijos institutas, kaip institucija, turinti materialinę ir teritorinę jurisdikciją nustatyti metrologinius ir techninius reikalavimus, taikomus nurodytiems matuokliams, ir nustatyti nurodytų matuoklių tipo patvirtinimo ir patikros bandymo metodus pagal Įstatymo Nr. 505/1990 dėl metrologijos su pakeitimais (toliau – Metrologijos įstatymas) 14 straipsnio 1 dalį ir Įstatymo Nr. 500/2004, Administracinio kodekso (toliau – Administracinis kodeksas), 172 straipsnio ir paskesnių straipsnių nuostatas, 2024 m. liepos 1 d. ex officio pradėjo procedūrą pagal Administracinio kodekso 46 straipsnį ir, remdamasis patvirtinamaisiais dokumentais, skelbia tai, kas nurodyta toliau.

I.

BENDROJI PRIEMONĖ,

Nr. 0111-OOP-C102-26

kuria nustatomi nurodytų matuoklių metrologiniai ir techniniai reikalavimai, įskaitant nurodytų matuoklių tipo patvirtinimo, patikros ir bandymo metodus:

„ilgio matavimo priemonės“

1 Apibrėžtys

Šioje bendrojo pobūdžio priemonėje vartojami terminai ir apibrėžtys pagal Tarptautinį metrologijos žodyną ir Tarptautinį teisinės metrologijos žodyną[1] bei toliau nurodyti terminai ir apibrėžtys:

1.1
ilgio matavimo priemonė
matuoklis su ilgalaikėmis ir nenutrinamomis skalės padalomis, kurių atskyrimas yra nurodytas įstatymais numatytais ilgio vienetais

2 Metrologiniai reikalavimai

Specialiuose teisės aktuose[2] nustatyti metrologiniai reikalavimai taikomi matuokliams, visų pirma:

2.1 Didžiausios leidžiamosios paklaidos (DLP)

[1] TNI 01 0115. Tarptautinis metrologijos žodynas. Pagrindiniai ir bendrieji terminai ir susiję terminai (VIM) ir Tarptautinis teisinės metrologijos terminų žodynas (VIML) yra techninio derinimo rinkinio „Metrologijos srities terminija“, kuris viešai prieinamas interneto svetainėje www.unmz.cz, dalis.

[2] Vyriausybės reglamentas Nr. 120/2016, kuriuo nustatomi matuokliams taikomi techniniai reikalavimai, (toliau – Vyriausybės reglamentas) ir 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos įgyvendinimo direktyva 2014/32/ES dėl matavimo priemonių (MID).

Teigiama arba neigiama DLP, išreikšta milimetrais, atstumui tarp dviejų negretimų skalės žymių yra tokia:

$$(a + b \cdot L) \quad (1)$$

kur: *L*.....skaitinė duoto ilgio, kuris apvalinamas iki kito sveikojo metro, vertė,
a, *b*.....nurodyti 1 lentelėje kiekvienai tikslumo klasei.

1 lentelė

Tikslumo klasė	*a* (mm)	*b* (mm)
I	0,1	0,1
II	0,3	0,2
III	0,6	0,4
D – speciali panardinamųjų matavimo juostų klasė[1]. Ilgis iki ne daugiau nei 30 m[2]. [1] Taikoma matavimo juostoms su panardinamaisiais svarmenimis. [2] Jei vardinis ilgis yra didesnis kaip 30 m, kiekvienam 30 m ilgio ruožui leidžiamas	1,5	nulis
S – speciali matavimo juostų, naudojamų rezervuarams matuoti (apjuosiant), klasė Kiekvienam 30 m ilgiui, jei matavimo juosta yra palaikoma (laikoma) ant plokščio paviršiaus	1,5	nulis

Panardinamosios matavimo juostos taip pat gali būti gaminamos „I“ arba „II“ tikslumo klasės. Tokiu atveju DLP yra ±0,6 mm kiekvienam ilgiui tarp dviejų skalės žymių: viena – ant panardinamojo svarmens, kita – ant matavimo juostos, jei pagal 1 formulę apskaičiuojama mažesnė nei 0,6 mm vertė.

Jei galinis intervalas ribojamas plokščiu paviršiumi, didžiausia leidžiamoji paklaida padidinama 2 lentelėje nurodyta verte bet kuriam atstumui, prasidedančiam nuo to pradžios taško.

2 lentelė

Individualių tikslumo klasių vertė (mm)				
I	**II**	**III**	**D**	**S**
0,1	0,2	0,3	nulis	nulis

Ilgio tarp dviejų gretimų skalės padalų DLP ir didžiausias leidžiamas skirtumas tarp dviejų gretimų skalės padalos ilgių pateikti 3 lentelėje.

Sulankstomųjų matuoklių sujungimai turi būti tokie, kad, be 3 lentelėje nurodytų paklaidų, „II“ tikslumo klasės atveju jie nesukeltų didesnių kaip 0,3 mm paklaidų, o „III“ tikslumo klasės atveju – 0,5 mm paklaidų.

3 lentelė

Padalos ilgis *i*	**Didžiausios leidžiamosios paklaidos arba skirtumas tikslumo klasėms** (mm)		
	I	**II**	**III**
$i \leq 1$ mm	0,1	0,2	0,3
1 mm < $i \leq 1$ cm	0,2	0,4	0,6

Vėlesnės patikros metu matuokliams taikomi metrologiniai reikalavimai, kurie buvo lemiamais jų pateikimui rinkai.

3 Techniniai reikalavimai

Matuokliams taikomi techniniai reikalavimai, nustatyti specialiuose teisės aktuose[2].

Vėlesnės patikros metu matuokliams taikomi techniniai reikalavimai, kurie buvo lemiamais jų pateikimui rinkai.

4 Matuoklių ženklinimas

Matuoklių ženklinimui taikomi specialiuose teisės aktuose nustatyti reikalavimai[2].

Vėlesnės patikros metu matuoklių ženklinimui taikomi reikalavimai, kurie buvo lemiamais jų pateikimui rinkai.

5 Matuoklio tipo patvirtinimas

Matuokliai turi būti pateikiami rinkai atlikus atitikties vertinimą pagal specialius teisės aktus[2]. Nuostatos dėl tipo patvirtinimo pagal Įstatymo Nr. 505/1990 dėl metrologijos 24b straipsnį netaikomos.

6 Pirminė patikra

Matuokliai turi būti pateikiami rinkai atlikus atitikties vertinimą pagal specialius teisės aktus[2]. Metrologijos įstatymo Nr. 505/1990 24b straipsnio nuostata dėl pirminės patikros netaikoma.

7 Tolesnė patikra

Patikros metu atliekami šie veiksmai ir bandymai:

a) vizualinė apžiūra;
b) funkcinis bandymas (jei tai svarbu matuoklio konstrukcijos požiūriu);
c) tikslumo bandymas.

7.1. Apžiūra

Apžiūros metu turi būti nustatyta, ar:

- patikrai pateiktas matuoklis atitinka patvirtintą tipą;
- matuoklis nėra mechaniškai pažeistas;
- matuoklis yra atitinkamai paženklintas;

Ilgio matavimo priemonės, kurių apžiūros rezultatas neigiamas, toliau netikrinamos.

7.2 Funkcinis bandymas

Funkciniu bandymu tikrinama, ar jungtys atlieka savo funkciją taip, kad būtų užtikrintas matuoklio tikslumas neviršijant DLP ribų (žr. 2.1 straipsnį).

7.3 Tikslumo bandymas

7.3.1 Pamatinės sąlygos

Jei gamintojas nėra nurodęs kitaip ir jei nėra kitaip tinkamai pažymėta ilgio matavimo priemonėje, atskaitos temperatūra turi būti 20 °C.

7.3.2 Kitos sąlygos

Matuokliai (pvz., matavimo juostos, atskiros matavimo juostos), kurių ilgis ne mažesnis kaip penki metrai, turi atitikti didžiausių leidžiamųjų paklaidų reikalavimus, jei naudojama 50 N įtempimo jėga arba kita gamintojo nurodyta ir tinkamai pažymėta ant matavimo juostos jėgos vertė. Standžių arba pusiau standžių matuoklių (pvz., ištraukiamųjų matavimo juostų) atveju įtempimo jėga netaikoma.

7.3.3 Tikslumo bandymas

Skalės tikslumas, t. y. atstumas tarp dviejų negretimų žymių, iš kurių viena visada yra nulis, tikrinamas ne mažiau kaip keturiose skirtingose vietose, atsitiktine tvarka išdėstytose per visą matavimo ilgį, įskaitant vardinį ilgį.

Matuoklių su laisva skalės pradžia (pvz., ištraukiamųjų matavimo juostų) atveju taip pat atliekamas skalės pradžios bandymas, t. y. atstumo nuo „nulio“ iki „0,1 m“ arba pirmos pažymėtos skalės linijos matavimas. Jeigu matuojamos ištraukiamosios matavimo juostos, šis bandymas atliekamas matuojant ir išorinius, ir vidinius matmenis.

Ilgio matuoklių, skirtų prekėms, parduodamoms pagal ilgį, atveju tikslumo bandymas atliekamas tik vardinio ilgio, t. y. atstumo tarp skalės pradžios ir pabaigos, atžvilgiu.

Dvipusių matavimų atveju išbandomos abi skalės.

Išbandyto matuoklio paklaidos neturi viršyti 2.1 straipsnyje nurodytų taikytinų didžiausios leidžiamosios paklaidos (DLP) verčių.

8 Matuoklio tikrinimas

Bandant matuoklius pagal Metrologijos įstatymo 11a straipsnį asmens, kuriam gali būti padarytas poveikis dėl neteisingo matavimo, prašymu, laikomasi 7 skyriuje nurodytos tvarkos, išskyrus 7.1 straipsnio paskutinį sakinį.

Atliekamas ginčijamo ilgio, jei jis žinomas, bandymas ir tęsiama, kaip aprašyta 7 skyriuje. Jei ginčijamas ilgis nežinomas, laikomasi 7 skyriuje nustatytos tvarkos. Didžiausia leidžiamoji paklaida yra du kartus didesnė už 2.1 straipsnyje nurodytą didžiausią leidžiamąją paklaidą.

Tikslumo bandymas visada atliekamas, jei užtikrinamas matuoklio vientisumas ir jo metrologinės savybės bei jeigu tai techniškai įmanoma.

9 Paskelbtieji standartai

Siekdamas nustatyti matuokliams keliamus metrologinius ir techninius reikalavimus ir patikros bei tipo patvirtinimo bandymo metodus pagal šią bendrąją priemonę, Čekijos metrologijos institutas skelbia Čekijos techninius standartus, kitus tarptautinių ar užsienio organizacijų techninius standartus

ar techninius dokumentus arba kitus techninius dokumentus, kuriuose pateikti išsamūs techniniai reikalavimai (toliau – paskelbtieji standartai). Čekijos metrologijos institutas skelbia šių paskelbtųjų standartų, susijusių su atitinkama priemone, sąrašą kartu su bendrojo pobūdžio priemone visuomenei prieinamais būdais (svetainėje www.cmi.cz).

Atitiktis paskelbtiesiems standartams arba jų dalims pagal bendrąją priemonę ir joje nustatytas sąlygas laikoma atitiktimi reikalavimams, nustatytiems šioje priemonėje, kuriai taikomi šie standartai arba jų dalys.

Atitiktis paskelbtam standartui yra vienas iš įrodymo, kad reikalavimų yra laikomasi, būdų. Šie reikalavimai gali būti įvykdyti ir taikant kitus techninius sprendimus, kuriais užtikrinamas toks pat arba didesnis teisėtų interesų apsaugos lygis.

II.

PAGRINDAI

Vadovaudamasis Metrologijos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies j punktu, siekdamas įgyvendinti Metrologijos įstatymo 6 straipsnio 2 dalį, 9 straipsnio 1 ir 9 dalis bei 11a straipsnio 3 dalį, Čekijos metrologijos institutas paskelbė šią bendrojo pobūdžio priemonę, kuria nustatomi metrologiniai ir techniniai reikalavimai, taikomi nurodytiems matuokliams („ilgio matavimo priemonėms“), įskaitant nurodytų matuoklių tipo patvirtinimo ir patikros bandymus.

Dekretu Nr. 345/2002 nustatomi matuokliai, kuriems taikoma privalomoji patikra, ir matuokliai, kuriems taikomas tipo patvirtinimas, su pakeitimais, priedo „Nurodytų matuoklių tipų sąrašas“ 1.1.1 punkte klasifikuojami kaip matuokliai, kuriems taikomas tipo patvirtinimas ir patikra.

Apie šį teisės aktą (bendrojo pobūdžio priemonę) pranešta pagal 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisykles teikimo tvarka.

III)

INSTRUKCIJOS

Pagal Administracinio kodekso 173 straipsnio 2 dalį bendrojo pobūdžio priemonei negali būti pateikta jokia teisių gynimo priemonė.

Pagal Administracinio kodekso 172 straipsnio 5 dalį sprendimo dėl prieštaravimų negalima apskųsti.

Bendrojo pobūdžio priemonės atitiktis teisės aktams gali būti vertinama taikant peržiūros procedūrą pagal Administracinio kodekso 94–96 straipsnius. Su šiomis procedūromis susijusi šalis gali inicijuoti peržiūros procedūras, kurias turi atlikti administracinė institucija, priėmusi bendrojo pobūdžio priemonę. Jei administracinė institucija nemato pagrindo pradėti peržiūros procedūras, ji apie tai praneša ir pagrindžia tokį sprendimą per 30 dienų. Pagal Administracinio kodekso 174 straipsnio 2 dalį sprendimas pradėti peržiūros procedūrą gali būti priimtas per trejus metus nuo bendrojo pobūdžio priemonės įsigaliojimo dienos.

IV.

ĮSIGALIOJIMO DATA

Ši bendrojo pobūdžio priemonė įsigalioja penkioliktą dieną po to, kai ji paskelbiama oficialioje skelbimų lentoje (Metrologijos įstatymo 24d straipsnis).

Generalinis direktorius

Įsigaliojimo data: 2026 04 11